

Opgave 4

Het onderstaande macro-economische model is een vereenvoudigde weergave van de economie van een land. In dit land streven werkgevers, werknemers en overheid in overleg een aantal doelen van economische politiek na.

(1) $C = 0,8 (Y - B) + 20$	C = gezinsconsumptie
(2) $B = 0,25 Y$	B = overheidsontvangsten
(3) $O = 175$	O = overheidsbestedingen
(4) $I = 75$	I = bedrijfsinvesteringen
(5) $E = \frac{ap}{apc} \times 280$	E = exportwaarde lopende rekening
(6) $M = 0,4 Y$	M = importwaarde lopende rekening
(7) $Y = W$	Y = nationaal inkomen
(8) $W = EV$	W = nationaal product
(9) $EV = C + I + O + E - M$	EV = effectieve vraag
(10) $Av = \frac{Y}{ap}$	ap = binnenlandse arbeidsproductiviteit in duizenden geldeenheden
(11) $Aa = 7$	apc = gemiddelde arbeidsproductiviteit van de concurrenten op de wereldmarkt in duizenden geldeenheden
(12) $U = Aa - Av$	Aa = arbeidsaanbod in miljoenen personen
	Av = arbeidsvraag in miljoenen personen
	U = werkloosheid in miljoenen personen

Alle grootheden luiden in miljarden geldeenheden, tenzij anders aangegeven is.

In de uitgangssituatie geldt $ap = apc = 100$ en bedraagt het evenwichtsinkomen (Y_e) 687,5.

3p **19** ☐ Verklaar het positieve verband tussen $\frac{ap}{apc}$ en de omvang van de exportwaarde.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de doelstellingen van economische politiek in dit land en van de criteria waarop beoordeeld wordt of deze doelstellingen bereikt zijn.

tabel 2

doelstelling	criterium
1 evenwichtige betalingsbalans	gelijkheid van ontvangsten en uitgaven op de lopende rekening
2 evenwichtige overheidsbegroting	overheidstekort kleiner dan 3% van het nationaal inkomen
3 gelijkmatige groei van de economie	trendmatige groei van het nationaal inkomen van 2% per jaar
4 volledige werkgelegenheid	maximaal 2% van de beroepsbevolking werkloos

Van drie doelstellingen kan met behulp van het model vastgesteld worden of deze gerealiseerd zijn.

3p **20** ☐ Welke doelstellingen van economische politiek zijn in de uitgangssituatie gerealiseerd? Verklaar het antwoord door berekeningen op basis van het model.

Aan de hand van het model kan de volgende oplossingsvergelijking geformuleerd worden:

$$Y_e = 1,25 (C_o + I_o + O_o + \frac{ap}{apc} \times E_o)$$

C_o , I_o , O_o en E_o zijn de autonome bestedingscomponenten van het model.

Eindexamen economie 1-2 VWO 2001 - I

havovwo.nl

Een internationaal onderzoeksbureau stelt vast dat de arbeidsproductiviteit in de concurrerende landen met 10% gaat stijgen, terwijl deze in dit land gelijk blijft.

3p **21** ☐ Bereken de verandering van de werkloosheid in dit land indien de vaststelling van het bureau in het model wordt verwerkt.

2p **22** ☐ Bereken het bedrag waarmee de bedrijfsinvesteringen zouden moeten toenemen om dit effect op de werkloosheid volledig te compenseren.

Het bedrijfsleven in dit land blijkt niet bereid te zijn extra investeringen te doen. Zij vindt dat de overheid moet zorgen voor de benodigde stimulering van de effectieve vraag.

De overheid is daartoe niet bereid en verwijst daarbij naar de doelstellingen van economische politiek.

3p **23** ☐ Noem een doelstelling uit tabel 2 die de overheid in dit geval als argument kan aanvoeren. Verklaar het antwoord.

De sociale partners zien nu nog maar één oplossing *binnen het kader van dit model*. Zij stellen voor de gemiddelde arbeidsduur in het land te verlengen om zo de arbeidsproductiviteit te veranderen.

2p **24** ☐ Leg uit op welke manier deze maatregel in dit model de werkgelegenheid kan verlagen.